

Jēkabpils
novads

Iekļaujošā izglītība Turcijā

Statuss: Realizācijā esoši
Publicēts: 22.03.2020.

Erasmus+

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

Jau no 2019.gada rudens vairākas Jēkabpils izglītības iestādes un Jēkabpils Izglītības pārvalde darbojas Erasmus+ projektā "Iekļaujošās izglītības starptautiskās pieredzes attīstīšana" Nr.2019-1-LV01-KA101-060297. No 16.-22.februārim mēs – Jēkabpils 2.vidusskolas skolotāja Tatjana Karnauhova, Jēkabpils pamatskolas skolotāja Velta Stepiņa un Jēkabpils Izglītības pārvaldes speciālā pedagoģe Inita Kolkovska projekta ietvaros devāmies ārpus Eiropas savienības – uz Turciju, kur Stambulas pilsētas rajonā Kūčkēkmece (Kičkēkmedže) piedalījāmies ēnošanas darbā Sultan Alparslan Ilkokulu.

Sultan Alparslan Ilkokulu mācās 1137 skolēni (1.- 4. klase un divas pirmsskolas grupas) no tiem aptuveni 24 – skolēni ar īpašām vajadzībām. Skolā strādā 50 pedagogi. Skolas direktors Muhhamet Bahadir sniedza vispārēju pārskatu par skolu un tās ieguldījumu un sasniegumiem iekļaujošajā izglītībā. Darba procesā vērojām skolēnus ar garīgo atpalcību, autismu, Dauna sindromu, UDHS, BCT un smagiem attīstības traucējumiem.

Skolēni ar īpašām vajadzībām skolās nonāk ar konsultatīvā centra norīkojumu, balstoties uz psihologa veikto IQ izpēti. Katram bērnam tiek veidots individuāls mācību plāns uz gadu. Lielākā daļa bērnu arī īpašām vajadzībām ir iekļauti vispārējās izglītības klasēs. Atsevišķiem izglītojamajiem klasē blakus sēž asistenti – tos algo paši vecāki. Šie asistenti, atkarībā no vecāku noslēgtā līguma var būt kopā ar izglītojamo ne tikai skolā, bet arī mājās un citās aktivitātēs. Skolā ir atsevišķs gaitenis un telpas, kur ir izvietotas speciālās klases: vienā telpā mācās 4 skolēni ar garīgās attīstības traucējumiem, otrā telpā mācās 2 skolēni ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem. Ar šiem skolēniem stundas laikā strādā divi speciālie pedagogi.

Mācību procesa organizācija Turcijas skolās ir ļoti līdzīga Latvijas skolām. Atšķirības var saskatīt jautājumos, kas skar skolu finansējumu un sadzīviskas lietas. Piemēram: skolās (arī speciālajā skolā) nav medicīnas personāla – medmāsas. Ja skolēniem ir nepieciešams lietot medikamentus, tos (ja piekritt) dod klases skolotājs. Valsts finansē mācību grāmatu iegādi – katram izglītojamajam katru mācību gadu tiek komplekts jaunu mācību grāmatu, bibliotēkas sistēma nepastāv. Vecāki finansē transporta izdevumus, ēdināšanu, pērk darba burtņīcas. Tiek atbalstīta skolas sponsorēšana, piemēram, turīgākie vecāki iegādājušies robotikas klasei datorus. Katru skolu apjož metāla žogs, skolā var iekļūt tikai ar apsarga atļauju. Pēc stundām bērni organizēti dodas uz skolas autobusu, vai viņus sagaida vecāki.

Turcijā ļoti augstā līmenī ir patriotiskā audzināšana, skolēni labi zina vēsturi, atzīmē valstij nozīmīgos datumus, katrā klasē ir materiāli par mūsdienu Turcijas izveidotāju un pirmo prezidentu Mustafu Kemalu Atatürku. Skolās nedēļas pirmo un pēdējo stundu sāk ar valsts himnas dziedāšanu.

Ēnojot pedagogus vairākas dienas, ar izbrīnu konstatējām, ka nevienu reizi, ne stundās, ne starpbrīžos neredzējām skolēnu rokās mobilos telefonus. Kad jautājām direktora asistenti (vietniecei) Fergül Miyanyedi Œen, kā viņi skolā ir atrisinājuši šo problēmu, sākumā saskārāmies ar neizpratni. Taču kad paskaidrojām, ka tā ir liela problēma Latvijas skolās, uzzinājām, ka Turcijas pamatskolās ir valstiski noteikts aizliegums skolēniem lietot mobilos telefonus.

Vienu dienu iepazīnāmies ar darbu Gölseren Özdemir Özel Eğitim Uygulama Okulu – speciālajā skolā, kur mācās izglītojamie ar vidējiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem vecumā no 7 – 30 gadiem apgūstot mācību programmu pēc individuāla plāna no 1. līdz 12.klasei. Šajā skolā ir aptuveni 160 izglītojamie un 80 pedagogi un asistenti. Ar skolu mūs iepazīstināja direktors Mehmet Akinci. Skola ir ļoti moderna, jaunajās telpās tā ir pirmo mācību gadu. Izglītojamiem ir iespēja apmeklēt skolu arī sestdienās un svētdienās, lai darbotos radošajās klasēs (aušana, koka dekorēšana, mūzika u.c.). Skolai ir arī zaļās klases un

savs vistu dārzs. Skolā ir iekārtotas telpas, kurās skolēni apgūst praktiskas, ikdienas dzīvē nepieciešamas iemaņas – klāt gultu, mazgāt, gludināt, locīt veļu, uzvārtīt tēju.

Nedaudz iepazīnām arī Turcijas kultūru un vēsturi gida pavadībā apmeklējot Stambulas vēsturiskās vietas – Topkapi pili, Aja Sofijas un Zilo mošeju, Bazilikas cisternu – Bizantijas laika ūdensapgādes tvertni, Grand Bazaar un Bosforu. Šo nedēļu dzīvojam Kūçükçekmece Skolotāju mājā- viesnīcā, rajonā kur maz apgrozās tūristi, līdz ar to redzējām vietējie iedzīvotāji runā tikai turku valodā un svešvalodās zina atsevišķus vārdus. Tomēr valodu barjera nebija šķērslis, lai izbaudītu cilvēku laipnību, atvērtību un viesmīlību.

Visā ēnošanas laikā mūs patīkami pārsteidza mierīga un cieņpilna attieksme, kas valdīja administrācijas, pedagogu un izglītojamo starpā. Pedagoģs Turcijā ir ļoti cienījama profesija un īpašā vērtē ir darbs valsts skolās. Lai strādātu par pedagogu valsts skolā, pēc augstskolas beigšanas ir jānokārto īpašs eksāmens. Ja to nenokārto atbilstošā līmenī, tad atliek darbs privātskolās, kur prestižs un arī atalgojums ir mazāks. Ja skolotājs vēlas mainīt darba vietu un atkārtoti kārtot eksāmenu, vienā skolā ir jānostrādā ne mazāk kā trīs gadi.

Ēnojot speciālos pedagogus, redzēju daudzus no tiem paņēmienu, par kuriem stāstu lekcijās Latvijas pedagogiem (skolēnu disciplinēšana, acu kontakta veidošana, runas veids labākai informācijas nodošanai u.c.). Turpmākajā darbā akcentēšu tās metodes, kas patiesi reāli darbojas. Labu pieredzi guvu vērojot skolotāja un skolotāja palīga/asistenta mijiedarbību mācību procesa laikā. Redzējām daudz vērtīgu ideju, kuras vērts izmantot mācību procesā izglītojamo ieinteresēšanai, zināšanu nostiprināšanai, sasniegumu vērtēšanai. Pateicoties dalībai Erasmus+ projektā guvām daudz vielas pārdomām, daudz iespaidu un jaunus draugus.

Tešakkür ederim! İstanbul'da görüşmek üzere! (Paldies! Uz redzēšanos, Stambulā!)

Turcijas mobilitātes dalībnieču vārdā- Inita Kolkovska

<https://www.jekabpils.lv/lv/projekts/iekaujosa-izglitiba-turcija>